

Selçuklu Burcu:

Üzerindeki kitabeye göre 1088-1089 da Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah döneminde inşa edilmiştir. Olağanüstü kuvveti sembolize eden aslan, antilop, keçi, kuş ve saldırıya hazırlanır konumdaki boğa figürleri burca büyük oranda hareketlilik katmıştır.

Fındık Burcu:

Selçuklu Hükümdarı Alpaslan oğlu Ebu'l Feth Melik şah'ın buyruğuyla Mimar Selameoğlu Muhammed tarafından yapıldığı kitabesinden anlaşılmaktadır. Küçük ve yuvarlak formundan dolayı Fındık Burcu denmektedir.

Leblebikıran Burcu:

1034 yılında Mervaniler Döneminde yaptırılmıştır. Kare planlı olan burçta, beyaz taş üzerinde Mervaniler Döneminden kalma kitabe yer almaktadır.

Akrep Burcu:

Akrep Burcu üzerindeki kitabeden anlaşıldığına göre 1236-1237 tarihinde Eyyübiler Döneminde inşa edilmiştir. Burç bu ismi bağdaş kurarak oturmuş elinde akrep tutan insan kabartmasından dolayı almıştır. Figürün akrebi, en tehlikeli yeri olan kuyruğundan tutarak aşağı sarkıtması, figüre yüklenmek istenen güçlü kişinin bir ifadesi yansıtılmaktadır.

LEBLEBİ BURCU

DAĞKAPI BURCU

FINDIK BURCU

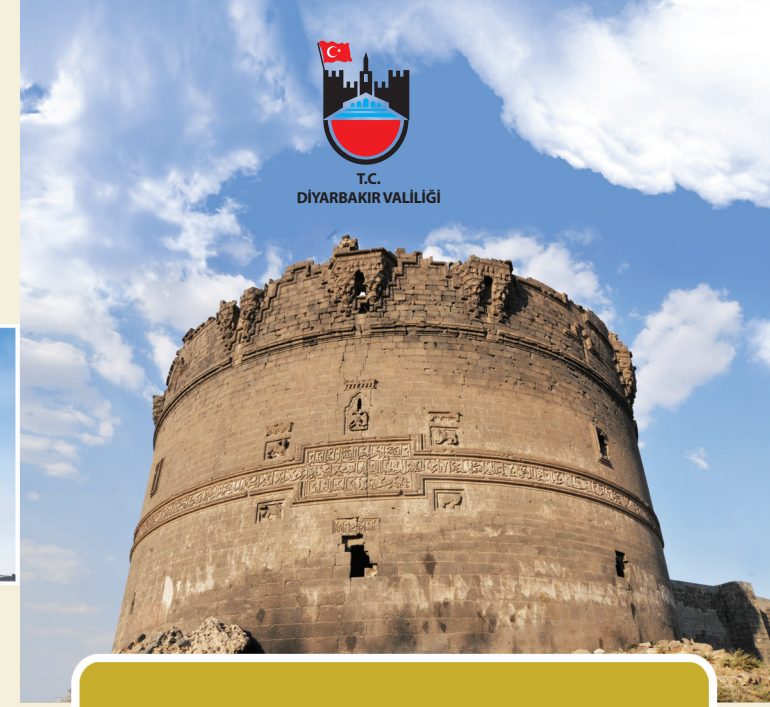
KEÇİ BURCU

NUR BURCU

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ

T.C.
DİYARBAKIR VALİLİĞİ

Kültür ve Turizm Proje Birimi

Tel : 0412. 223 01 45 Fax: 0412. 223 01 44

E-posta : diyarbakirturizmproje@gmail.com

Web: www.diyarbakir.gov.tr - www.diyarbakirkulturturizm.org

*Surlarda Alınan Soluk
Diyarbakır Burçları*

KEÇİ BURCU

Günümüzde bir Açık hava Müzesi olarak nitelendirilen ve birbirinden farklı birçok uygarlıkların kenti olan Diyarbakır tarihin ve tarihte bu coğrafyada var olmuş tüm medeniyetlerin ortak kültürel mirası konumundadır. 5,5 km2 uzunluğundaki Diyarbakır Surları toplamda 82 burçla taçlandırılmaktadır. 11-12 metre yüksekliğinde, duvar kalınlığı ise 3-5 metre arasındadır. Burçlar çoğunlukla yuvarlak, bazıları kare veya çok köşelidir. İki katlı olan burçların alt katları depo olarak kullanılmış üst katlar ise savaş zamanlarında askerlerin konumlandırılması için tasarlanmıştır. Kalede bulunan bazı önemli burçlar;

Ulu Beden Burcu:

Burç, halk arasında Evli beden, Ulu beden ve Ben u Sen burcu adıyla anılmaktadır. 1208 yılında Artuklu Hükümdarı Melik Salih döneminde yapılmıştır. Hâkimiyet sembolü çift başlı kartal, olağanüstü kuvveti sembolize eden kanatlı aslan ve burcu adeta bir kuşak gibi baştanbaşa saran kitabesi ile heybetli bir görüntüye sahiptir. Efsaneye göre; bir usta ve kalfası en güzel burcu kimin yapacağı üzerine iddiaya girer. Yedi Kardeş Burcu'nu yapan usta ile Ulu Beden Burcu'nu bitiren kalfa, halkın huzurunda, birbirlerine ben mi, sen mi? diye sorarlar. Ancak usta, kalfasının üstünlüğünü

kabullenerek kendini surlardan aşağı atar ve kalfa da onun ardından atlar. Ustayla kalfanın rekabet ve dostlukla karışık bu hikâyesinin geçtiği yer, o gün bu gündür 'Ben ve Sen' anlamına gelen 'Ben u Sen' olarak anılıyor.

Yedi Kardeş Burcu:

Yedi Kardeş Burcu 1208 yılında Artuklu Hükümdarı Melik Salih döneminde yapıldığı üzerindeki kitabeden anlaşılmaktadır. Burç üzerindeki süslemeler burca abidevi bir görüntü katmaktadır. Çift başlı kartal, kanatlı aslan kabartmaları ve burcu bir kuşak gibi saran kitabesi ile oldukça görkemli bir görüntü vermektedir. Efsaneye göre düşman Diyarbakır'ı kuşattığı dönemde yedi kardeşin savunduğu burç teslim olmaz. Yedikardeş, uzlaşmak için gelen elçilere "Kralınızı getirirseniz teslim oluruz sözü verirler". Kral komutanlarıyla burca gelir ve patlamayla burç havaya uçar. Kral, komutanlar ve yedi kardeş ölür, düşman dağılır. Bu olaydan sonra burcun adı Yedi Kardeş Burcu olarak anılmaktadır.

Keçi Burcu:

Mardin Kapısı'nın doğusunda yer alan burç, dış surlardaki burçların en eski ve en büyüğüdür. Yapım

tarihi tam olarak bulunmayan burcun üzerinde, 1223 yılında Mervanoğlu tarafından onarıldığını belirten bir yazıt yer almaktadır. Burç diğer Dışkale burçlarına göre oldukça sade tutulmuş ve süslemeye büyük oranda yer verilmemiştir. Burç içerisinde toplamda on bir kemerli bir tapınak bulunmaktadır.

Nur Burcu:

Selçuklu döneminin en güzel eserlerinden biri olarak kabul edilen burç 1089 yılında Melikşah Döneminde yaptırılmıştır. Zengin kabartmaların yer aldığı Nur Burcu, gülen iki aslan, birbirleriyle tokuşmaya hazırlanan iki geyik, karşılıklı hareket halindeki binicisiz iki at, avını alıp uçmaya hazır kanatları açık iki kartal ve bağdaş kurmuş çıplak iki kadın kabartması ile oldukça dikkat çekicidir.

DAĞKAPI BURCU

ULU BEDEN BURCU

AKREP BURCU

YEDİ KARDEŞ BURCU

EVLİ BEDEN BURCU